

**Miten hankintayksikkö, joka omistaa selvän vähemmistön
sidosyksikön osakekannasta, saavuttaa riittävän määräys-
vallan sidosyksikössä markkinaoikeuden ratkaisun
154/2024 valossa?**

Sisällys

Sisällys.....	2
1 Kustos ry:n toimeksianto.....	3
2 Yhteenvedo huomioista MAO 154/2024 ratkaisun valossa.....	3
3 Yleistä	6
3.1 Hankinta hankintayksikön sidosyksiköltä.....	6
3.2 Tosiasiallinen päätösvaltaa	6
4 Markkinaoikeuden ratkaisun MAO 154/2024 esille nostamia huomioita	7
4.1 Perusteet, joilla markkinaoikeus katsoi, ettei Sarastia Oy ollut sidosyksikkö	7
4.1.1 Omistusosuuden merkitys asiassa.....	7
4.2 Määräsvallan arviointi	9
4.2.1 Neuvottelukunta.....	10
4.2.2 Nimitysvaliokunta	10

1 Kustos ry:n toimeksianto

Kustos ry on pyytänyt Riihi Asianajotoimisto Oy:ltä arviota siitä, ”*Miten hankintayksikkö, joka omistaa selvän vähemmistön sidosyksikön osakekannasta, saavuttaa riittävän määräysvallan sidosyksikössä markkinaoikeuden ratkaisun 154/2024 valossa?*”.

Tämä lausunto on jatkoa selvitystyölle, jonka asianajaja Ropo ja asianajaja Saari ovat tehneet aikaisemmin 14.6.2023 ennen Markkinaoikeuden ratkaisua asiassa ([liite 1](#)) (”Selvitys”). Selvitystyön tuloksena esitettiin suosituksia, joita in house -yhtiöiden tulisi omistamisessa ja hallinnossa toteuttaa, jotta sidosyksikkösuhde voitaisiin vahvistaa voimassa olevan lainsäädännön ja oikeuskäytännön valossa.

Markkinaoikeuden ratkaisu ei muuta Selvityksessä esitettyjä suosituksia, vaan ne ovat edelleen relevantteja.

2 Yhteenveto huomioista MAO 154/2024 ratkaisun valossa

Suorahankinnan käyttö julkisten varojen käytössä on poikkeus hankintalain pääsääntöön, jonka mukaan kaikki hankinnat lähtökohdaisesti tulisi kilpailuttaa. Tämän takia suorahankintaa koskevaa lainsäädäntöä tulkitaan suppeasti.

Sidosyksikkösuhteen käsite on muodostunut EU:n oikeuskäytännössä. Pääsäännön mukaan sidosyksikkö voi toteuttaa hankinnat kilpailuttamatta vain oman organisaationsa puitteissa omana työnä. Suorahankintamahdollisuus on käsillä, jos hankinta tehdään hankintayksikön organisaatioon kuulumattomalta muodollisesti itsenäiseltä yksiköltä, joka kuitenkin tosiasiallisesti palvelee hankintayksikön omaa toimintaa ja on omistajansa määräysvallassa.

Suomessa sidosyksikkösuhteen muodostuminen tilanteessa, jossa hankintayksikkö omistaa hyvin vähäisen osuuden sidosyksikön osakekannasta ja erityisesti määräysvallan järjestäminen sellaisessa tilanteessa, on ollut laajassa julkisessa keskustelussa. Markkinaoikeus on antanut tähän kysymykseen ratkaisun, kun Markkinaoikeus ratkaisi kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä 15.3.2024 asian MAO 154/2024, joka koski hyvinvointialueen tekemää sidosyksikköostoa Sarastia Oy:ltä.

Markkinaoikeus totesi, että Sarastia ei ollut hyvinvointialueen sidosyksikkö **puuttuvan määräysvallan vuoksi**. Päätös ei ole vielä lainvoimainen ja Korkein hallinto-oikeus antanee asiassa myöhemmin päätöksensä.

Tapauksessa hyvinvointialue omisti Sarastia Oy:stä 0,04 prosentin osuuden. Kuten Euroopan unionin oikeuskäytäntö tai kansallinen

oikeuskäytäntö, myöskään Markkinaoikeus ei ottanut kantaa siihen, että omistusosuus olisi liian pieni. Markkinaoikeus esitti kuitenkin relevantteja huomioita siitä, millaisia ongelmia määräysvaltan ja yhteisen intressin näkökulmasta esiintyy, kun hankintayksiköllä on hyvin vähäinen omistusosuus sidosyksiköstä.

Markkinaoikeuden mukaan hyvinvointialueella ei ollut määräysvaltaa yhtiössä, vaikka Sarastia Oy:n erilaisia päätöksentekomekanismeja ja -elimiä tarkasteltiin kokonaisuutena. **Hankintayksikkö ei pystynyt vaikuttamaan ratkaisevasti yhtiön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin.** Lisäksi **hankintayksikkö ei osakkeenomistajana osoittanut käyttävänsä määräysvaltaa yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa.**

Sarastia Oy:n tapauksessa määräysvaltaa ja hallituksen jäsenten valintaa koskevat menettelymääräykset yhtiöjärjestyksessä ja osakassopimuksessa eivät olleet sitovia. Suurin ongelma oli, että nimitysvaliokuntaa ja neuvottelukuntaa koskevat määräykset osakassopimuksessa ja yhtiöjärjestyksessä olivat sellaisia, etteivät ne sitoneet osakkeenomistajia, vaan viimekädessä osakeyhtiölain määräykset tulivat noudatettaviksi. Näin ollen määräysvaltaa koskeva kriteeristö ei täytynyt. Markkinaoikeus ei siten arvioinut sellaisia yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen ehtoja, jotka olisi järjestetty esimerkiksi Selvityksessä suositellulla tavalla voimassa olevan oikeuskäytännön mukaisesti, vaan oli ilmeistä, etteivät Sarastia Oy:n sopimusehdot koskien neuvottelukuntaa ja nimitysvaliokuntaa olleet sitovia ja siten hankintalain mukaisia.

Näin ollen Markkinaoikeus tai myöhemmin Korkein hallinto-oikeus eivät tee tässä asiassa sellaisia tulkintoja tai rajanvetoja, jotka haastaisivat huolellisesti ja voimassa olevan hankintalain tai oikeuskäytännön mukaan rakennettuja omistus- ja hallintomalleja. Ratkaisu oli odotettu ottaen huomioon Sarastia Oy:n osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen määräykset eikä voimassa oleva oikeuskäytäntö ratkaisujen myötä muutu.

Viimeistään tämän ratkaisun myötä sidosyksiköiden omistajien on kuitenkin tarpeen arvioida tarkasti oma todellinen määräysvaltansa sidosyksiköiksi katsomissaan yhtiöissä. Myös in house -yhtiöiden on syytä selvittää, toimivatko kaikki asiakasomistajat siten, että sidosyksikkösuhde muodostuu. Mikäli asiakasomistajat eivät ole aktiivisia omistajia ja käytä päätösvaltaansa, myös passiivisuus voi johtaa siihen, ettei sidosyksikkösuhdetta ole. Myynti omistajalle, joka ei täytä hankintalain määräyksiä, on ulosmyyntiä.

Käsitykseni on, että joissakin in house -yhtiöissä tulkinta hankintalain määräysvaltaa koskevien ehtojen osalta on laajentunut ajan saatossa. On käynyt niin, että osakkeenomistajien muut intressit ovat olleet määrääviä, kun yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen määräysvaltaa ja hallintoa koskevista ehdoista on sovittu. Joissain tilanteissa on päädytty osakassopimusten ja yhtiöjärjestyksen kirjauksiin, joissa sitovaa hankintalain määräysvaltaa ei suurimmalla

osalla omistajia ole, vaan se on ollut yksinomaan suurimmilla osakkeenomistajilla, kuten Sarastia Oy:ssä.

Ratkaisun myötä sellaisten in house -yhtiöiden, joilla on kymmeniä tai jopa satoja osakkeenomistajia, on syytä selvittää, millä edellytyksillä omistaminen ja hallinto voidaan järjestää siten, että sidosyksikkösuhde muodostuu. On todennäköistä, että tämän Markkinaoikeuden ja myöhemmin Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen myötä in house -asemaa haastatetaan useammin.

Arvioni on, että Selvityksessä esille nostettu seuraava omistamista ja hallintoa koskeva malli olisi selkein ja hankintalain sekä oikeuskäytännön kannalta turvallisin keino varmistaa sidosyksikkösuhteen säilyminen:

- jokaisella osakkeenomistajalla olisi yksi äänivaltainen osake;
- moniomisteisessa yhtiössä
 - o määräajoin vahvistettava ostojen suhde määrittäisi suurimpien ostajien oikeuden nimittää tietty osa hallituksen jäsenistä.
 - Jos kaikki omistajat eivät voisi nimittää jäsentä, tulisi osakassopimuksessa sopia tällöin nimitysvaliokunnasta, jossa päätettäisiin sitovasti muiden osakkeenomistajien yhdessä nimittämistä jäsenistä.
 - o Osakassopimuksella olisi mahdollista sopia myös muista menettelytavoista hallituksen jäsenten valinnoissa, esimerkiksi siten, että osakkaat valitsisivat moniomisteisissa yhtiöissä hallituksen jäsenen 5-10 osakkaan ryhmissä siten, että jokaisella ryhmällä olisi oikeus valita yksi jäsen hallitukseen, joka edustaisi ryhmän jäseniä hallituksessa.

Lisäksi, pitäisin hyvänä, että erilaisten neuvottelu- ja osakaskuntien sijaan osakassopimuksessa sovittaisiin yhtiökokouksessa päätettäväksi laajemmin niistä seikoista, joista nyt on sovittu erilaisissa neuvottelukunnissa ja vastaavissa elimissä, joita osakeyhtiölaki ei tunnista. Osakassopimuksessa tulisi tällöin sitovasti sopia yhtiökokousten määrästä ja niissä kussakin vuosittain käsiteltävistä ja päätettävistä asioista. Tämä poistaisi riskin siitä, että päätökset eivät sitoisi yhtiötä ja sen hallintoelimiä.

Lisäksi yhtiöjärjestyksessä ja osakassopimuksessa tulisi huomioitavaksi myös muut Selvityksessä esille nostetut seikat

3 Yleistä

3.1 Hankinta hankintayksikön sidosyksiköltä

Hankintalain 15 §1 momentin ja hankintadirektiivin 12 artiklan 3 alakohdan mukaan sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa (aiemmin 'valvontavalta') yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Tässä selvityksessä otetaan huomioon yksinomaan kysymys siitä, milloin hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa.

3.2 Tosiasiallinen päätösvaltaa

Pelkkä sidosyksikön omistus ei ole ratkaiseva valvontavallan määrittelyssä. Osake enemmistö, äänten enemmistö tai oikeus nimittää enemmistö hallintoelinten jäsenistä ei ole yksin riittävä osoitus valvontavallan laajuudesta. Omistajalla on oltava ratkaisevaa päätösvaltaa. Hankintadirektiivin 12 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan hankintaviranomaisen katsotaan käyttävän oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään, jos se käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa **määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin.**

Hankintadirektiivin 12 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan sovellettaessa ensimmäisen alakohdan a alakohtaa hankintaviranomaisten katsotaan käyttävän yhteistä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos **kaikki** seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i. määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksentekuelimet koostuvat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviranomaisten edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia;
- ii. kyseiset hankintaviranomaiset voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin; ja

- iii. määräysvallan alainen oikeushenkilö ei aja sellaisia etuja, jotka poikkeaisivat määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten eduista.

Hankintalaki edellyttää, että määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden tulee voida osallistua sidosyksikön toimielinten työskentelyyn. Jos sidosyksiköllä on useita, esimerkiksi kymmeniä osakkaita, kaikkien ei tarvitse nimetä edustajaansa hallitukseen. Omistajat voivat myös yhdessä valita edustajansa hallitukseen ja siten vaikuttaa yhtiön päätöksentekoon. Tämä on niin oikeuskäytännössä kuin hankintadirektiivissä katsottu riittäväksi vaikutusvallaksi.

Hankintayksiköiden katsotaan yhdessä käyttävän määräysvaltaa sidosyksikköön, jos sidosyksikön toimielimet koostuvat kaikkien hankintayksiköiden edustajista ja hankintayksiköt voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa päätösvaltaa sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Lisäksi edellytyksenä on, että sidosyksikkö toimii määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti.

4 Markkinaoikeuden ratkaisun MAO 154/2024 esille nostamia huomioita

4.1 Perusteet, joilla markkinaoikeus katsoi, ettei Sarastia Oy ollut sidosyksikkö

Markkinaoikeus on perustellut kahdella syyllä sitä, ettei Sarastia Oy ollut hyvinvointialueen sidosyksikkö:

(1) *Nyt kyseessä olevassa asiassa Sarastia Oy:n nimitysvaliokunnalle tai neuvottelukunnalle ei voida katsoa annetun aiemmin mainitussa unionin tuomioistuimen asiassa C-573/07 antaman ratkaisun 81 — 85 kohdassa kuvatun laajuista määräysvaltaa päätöksentekovaltaa taikka toisaalta yhtiön yhtiökokouksen tai hallituksen päätösvaltaa rajoitetun kyseisessä ratkaisussa todetussa laajuudessa.*

(2) *Asiassa esitetyn selvityksen perusteella hankintayksikkö ei ole myöskään tosiasiallisella toiminnallaan Sarastia Oy:n osakkeenomistajana osoittanut käyttävänsä yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa sellaista määräysvaltaa Sarastia Oy:ssä, että edellä hankintayksikön määräysvallan käyttöön osallistumisesta todettua olisi syytä arvioida toisin.*

4.1.1 Omistusosuuden merkitys asiassa

Hankintayksikön omistusosuus Sarastiasta oli ollut vain 0,04 %. Yhtiöoikeudellisissa asiakirjoissa ei ole sovittu, että äänivalta poikkeaisi omistusosuudesta yhtiössä.

Markkinaoikeus ei ole suoraan todennut, että hyvin pieni omistusosuus johtaisi automaattisesti siihen, ettei määräysvaltaa ole. Päätös noudattaa Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisulinjaa asiassa. Markkinaoikeus on arvioinut asiaa seuraavasti: *"Markkinaoikeus toteaa, että hankintayksiköllä on ollut osakkeiden omistukseen perustuvan äänimääränsä perusteella yksin vähäistäkin pienemmäksi katsottava mahdollisuus vaikuttaa yhtiökokoukseen osallistumalla Sarastia Oy:n strategiisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin, kuten yhtiön hallituksen valitsemiseen, strategian vahvistamiseen tai yhtiön toiminnan muutoksiin. Markkinaoikeus toteaa, ettei edellä kuvattua mahdollisuutta voida pitää unionin tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-182/11 ja C-183/11 antaman ratkaisun 27 ja 31 kohdassa tarkoitetulla tavalla todellisena osallistumismahdollisuutena vastaavan määräysvallan käyttämiseen.*

*Markkinaoikeus toteaa edelleen, että Sarastia Oy:n **osakkeenomistajien hyvin suuri määrä on ylipäänsä omiaan vaikeuttamaan osakkeenomistajien yhteisen tahdon muodostamista yhtiökokouksessa ja siten yhteisen ratkaisevan päätösvallan käyttämistä Sarastia Oy:ssä.** Tältä osin on otettava myös huomioon, että yhtiön viittä suurinta omistajaa lukuun ottamatta kaikkien muiden lähes kolmensadan omistajan yhteinenään äänimäärä ei ylitä osakasluettelon perusteella 50 prosenttia osakkeenomistajien kokonaisuäänimäärästä yhtiökokouksessa. Sarastia Oy:n **osakkeenomistajina on ollut osakasluettelon perusteella hyvinvointialueiden ohella laaja joukko kuntia mutta myös eri sektorien kuntayhtymiä ja osakeyhtiöitä, joiden edut voivat ainakin osin poiketa toisistaan.** Yhtiön osakkeenomistajina olevilla hyvinvointialueilla on ollut yhteensä alle prosentti yhtiön osakkeista."*

On selvää, että kun omistajien lukumäärä nousee kymmeneen tai jopa satoihin, jokaisen osakkeenomistajan absoluuttinen mahdollisuus aidosti vaikuttaa sidosyksikön päätöksentekoon laimenee ole-mattomaksi, ellei sitä yhtiöjärjestyksessä ja osakassopimuksessa sovita vahvemmaksi.

Markkinaoikeuden ratkaisun nojalla erityisesti seuraavat Selvityksen suositukset nousevat moniomisteisten in house - yhtiöiden toimenpiteinä esille:

- Sidosyksikköjen omistajien on syytä varmistaa yhtiöjärjestyksessä tai osakassopimuksella, että sellaiset omistajat, jotka eivät käytä palveluja aktiivisesti tai joiden hankinnat ovat satunnaisia, jäävät alle hankintalain kilpailutusvelvoitteen ja toisaalta ulosmyyntirajojen, omistajuutta rajoitetaan ja mahdollistetaan tällaisten osakkeiden hankkiminen.
- Sidosyksikköjen omistajien on syytä arvioida, mitkä ovat ne kaikkien omistajien yhteiset konkreettiset edut, joita sidosyksikkö edistää. Tämä on syytä kirjata yhtiöjärjestykseen. Omistajiksi tulee hyväksyä vain sellaiset tahot, joiden etua sidosyksikön toiminta palvelee.

- Sidosyksikköjen omistajien on syytä pohtia, onko malli, jossa kaikki omistajat omistavat yhden osakkeen mahdollinen.
- Määräysvalta hallituksen jäsenten valinnasta on sovittava osakassopimuksessa sitovasti esimerkiksi siten, että suurimmilla ostajilla olisi sovittu osuus hallituspaikoista ja muilla osakkailla yhdessä tietty. Myös muut mekanismit, kun ne ovat sitovia, ovat mahdollisia. Esimerkiksi:
 - 1) Hallituspaikat jakautuvat määräajoin, kolmen vuoden välein, ostojen suhteessa siten, että kolmella suurimmalla asiakkaalla jokaisella on yksi hallituspaikka ja muut osakkeenomistajat nimittävät yhdessä kolme hallituksen jäsentä nimitysvaliokunnassa tarkemmin sovitulla tavalla.
 - 2) Osakkaat valitsevat kolmen vuoden välein hallituksen jäsenet siten, että jokaista kymmentä (10) osakasta kohden valitaan yksi (1) hallituksen jäsen. Osakkaat jaetaan aakkosjärjestyksessä nimitysvaliokuntiin, joiden päätökset sitovat yhtiökokousta.
- Valintamekanismin tulee olla sitova siten, että yhtiökokous on sidottu nimitysvaliokunnan tai -kuntien ehdotukseen.
- Kaikkien omistajien tulee voida osallistua ja myös tosiasiallisesti osallistua hallituksen jäsenten valintaan.
- Luodaan yhtiökokouksen ja hallituksen lisäksi muita vaikutuskanavia sidosyksikön omistajille vaikuttaa sidosyksikön strategiisiin tavoitteisiin ja merkittäviin päätöksiin. Jotta vaikutuskanavilla (osakkeenomistajien kokous tms.) on merkitystä, niiden on täytettävä seuraavat kriteerit:
 - Vaikutuskanavilla on aitoa päätösvaltaa,
 - Vaikutuskanava on sovittu osakassopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä,
 - Vaikutuskanava kokoontuu aidosti ja säännöllisesti,
 - Omistajat osallistuvat vaikutuskanavien kokoukseen.
- Koska neuvottelukunta, osakkaiden kokous ja vastaava päätöksentekuelin ei ole osakeyhtiölain mukainen päätöksentekuelin, olisi selkeämpää, että strategisista tavoitteista ja tärkeistä päätöksistä päätettäisiin yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksista tulisi sopia osakassopimuksessa sitovasti: mitä asioita yhtiökokouksessa päätetään ja montako yhtiökokousta vuosittain eri teemojen ympärillä järjestetään.

4.2 Määräysvallan arviointi

Euroopan unionin päätöksenteossa ja myös kansallisessa päätöksenteossa on kiinnitetty huomiota siihen, että osakkeenomistajat ovat osakassopimuksella ja yhtiöjärjestyksellä halunneet tehdä sellaisia muutoksia päätöksentekorakenteisiin, joilla on varmistettu kaikille osakkeenomistajille vastaava määräysvalta kuin niillä on omiin yksikköihinsä.

Myös Markkinaoikeus on ratkaisussaan ottanut huomioon Sarastia Oy:n osakassopimuksessa ja yhtiöjärjestyksessä sovitut rakenteet.

Sarastia Oy:ssä on ollut osakassopimuksessa sovitut neuvottelukunta ja nimitysvaliokunta.

4.2.1 Neuvottelukunta

Neuvottelukunnassa jokaisella Sarastia Oy:n n. 300 osakkeenomistajalla on ollut yksi ääni. **Neuvottelukunta ei ole ollut päätöksentekuelin**, vaan **sen tehtävä on ollut tehdä suosituksia yhtiökokoukselle**, jossa asiat on ratkaisu osakasluettelon äänimäärän mukaisessa päätöksenteossa. Neuvottelukunta on ollut toimitielin, jossa asioita on valmisteltu ja käsitelty päätöksentekoon. Se ei kuitenkaan ole ollut varsinainen päätöksentekuelin.

Markkinaoikeuden ratkaisun nojalla erityisesti seuraavat Selvityksen suositukset nousevat moniomisteisten in house yhtiöiden toimenpiteinä esille:

- moniomisteisessa sidosyksikössä tarvitaan hallituksen lisäksi muita päätöksentekuelimiä, joilla varmistetaan myös vähemmistöomistajien tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa sidosyhtiön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin
 - On myös mahdollista, että ei perusteta erillisiä päätöksentekuelimiä, vaan osakassopimuksessa sovitaan sitovasti useammista yhtiökokouksista, joissa em. seikkoja käsitellään yhtiökokouksen järjestyksessä. Näin vältetään siltä, että päätökset eivät olisi yhtiötä tai hallitusta sitovia.
- Päätöksenteon mahdollisuuden on oltava aito –pelkästään keskusteluforum ei täytä hankintalain sidosyhtiölle asetettuja vaatimuksia. Tämä seikka mahdollistuu sillä, että päätöksentekuelimenä olisi yhtiökokous, joiden sisällöstä ja määrästä olisi erilliset määräykset.
- Osakkeenomistajien tulee osoittaa käyttäneensä päätösvaltaa, toisin sanoen, osakkeenomistajien edustajien tulee myös osallistua järjestettyihin kokouksiin.

4.2.2 Nimitysvaliokunta

Sarastia Oy:n nimitysvaliokunnan jäsenet on valinnut kolme suurinta osakkeenomistajaa ja kolme suurinta asiakasomistajaa. Vähemmistöosakkeenomistajat eivät ole osallistuneet nimitysvaliokunnan jäsenten valintaan. Nimitysvaliokunta on tehnyt esityksen yhtiökokoukselle valittavista jäsenistä, mutta **yhtiökokous ei ole ollut osakassopimuksen tai yhtiöjärjestyksen perusteella sidottu nimitysvaliokunnan esitykseen. Hallituksen jäsenten valinta on ollut siten osakeyhtiölain mukainen ja edellyttänyt että yli 50 % osakkeenomistajista on kannattanut esityksiä.**

Markkinaoikeuden ratkaisun nojalla erityisesti seuraavat Selvityksen suositukset nousevat moniomisteisten in house yhtiöiden toimenpiteinä esille:

- Sidosyksikön hallitus koostuu kaikkien sidosyksikön omistajien edustajista (sidosyksiköllä vähän omistajia) tai kaikkien omistajien nimeämistä edustajista (sidosyksiköllä on paljon omistajia)
- Jotta pienennetään riskiä pienosakkaiden vaikutusvallan puuttumisesta, pienosakkaiden tulisi voida nimetä enemmän kuin yhden hallituksen jäsenen, jos pienosakkaita on lukumäärällisesti paljon.
- Luonnollisesti nimitysvaliokuntien esitysten tulee olla osakkeenomistajia yhtiökokouksessa sitovia.

Kuopiossa tiistai 4. kesäkuu 2024

Vakuudeksi

Mirja Ropo
asianajaja, Kuopio